

sem čula na vlastní oči. Tradiční vyprávění na nedašovském Závrší" (2014) měl mezi čtenáři značný ohlas, takže kniha se dočkala druhého vydání.

Další konstanta v díle Jany Pospíšilové souvisí s Brnem a urbánní kulturou. Přispěla do kolektivních děl brněnského pracoviště, jako byly *Národopisné studie o Brně* (1990) nebo *Město pod Špilberkem. O lidové kultuře, tradicích a životě dětí v Brně* (1993), do monografie redigované Oldřichem Sirovátkou, vedoucím brněnského pracoviště. Už v její režii byly vydány *Děti v Brně. Kapitoly o dětství v městě pod Špilberkem* (2015), které ukazují na další specializaci jmenované, na dětskou kulturu a dětský folklor. Povaha materiálu a urbánní prostředí vedly k orientaci na současné formy kultury dětí a mládeže. Vzhledem k tomu, že Brno bylo do roku 1945 město s početnou německou menšinou, sledovala i tuto interetnickou problematiku a výsledky svých výzkumů prezentovala na konferencích či publikovala tiskem. Obdobná motivace ji vedla k zapojení do výzkumu vídeňských Čechů, který vedl k navázání spolupráce se slavnou prof. Gero Fischerem a dr. Verou Mayer z rakouské akademie věd.

Třetí konstanta v badatelském i osobním životě Jany Pospíšilové souvisí s Balkánem. Na počátku byly kontakty s etnografy a folkloristy ze Srbské akademie věd a umění v Bělehradu, které se rozvinuly do dlouholetého přátelství a spolupráce s následným výzkumem Čechů v Banátu nebo v Bosně a Hercegovině. Vedle výzkumných cest a studijních pobytů referovala v roce 2015 na konferenci k 150.

výročí narození Jovana Cvijiće, představitele antropogeografické školy, která inspirovala Drahomíru Stránskou k ideji československého Etnografického atlasu. Do etnologické encyklopedie Černé Hory zpracovala personální hesla autorů dokládající různorodé česko-černohorské kulturní kontakty.

S funkcí vedoucí brněnského pracoviště EÚ AV ČR, kterou vykonávala v letech 1994–2019 souvisely organizační povinnosti, zapojení do grantů, členství v různých redakčních radách a vědeckých grémiích doma i v zahraničí. Nesmíme zapomenout ani na přednáškovou činnost v Ústavu evropské etnologie FF MU na témata, jimž se badatelsky věnovala, nebo práci v hlavním výboru ČNS.

Uvedený výčet odborné činnosti dr. Jany Pospíšilové v našem oboru je jistě natolik přesvědčivý, že mohu členské základně ČNS udělení čestného členství plně doporučit.

Miroslav Válka

Ústav evropské etnologie FF MU Brno

Laudatio k udělení čestného členství v České národopisné společnosti Aleně Prudké

Na Valném shromáždění České národopisné společnosti, které se uskutečnilo v Prostějově dne 19. září 2023, byly udělením čestného členství oceněny tři významné české etnografky, mezi nimi i PhDr. Alena Prudká.

Laureátka se narodila 5. prosince 1949 ve Zlíně. Právě Zlín, kde vyrůstala, a poté Prostějov na Hané, se staly úhelnými kameny jak osobního, tak profesního života Aleny Prudké, který osciluje mezi Zlínem a Prostějovem, mezi archeologií a etnografií.

V roce 1968 složila Alena Prudká maturitní zkoušku a poté absolvovala kombinované studium prehistorie a etnografie na Filozofické fakultě Univerzity Jana Evangelisty Purkyně (dnešní Masarykova univerzita) v Brně. Zde také v roce 1982 získala doktorát z filozofie. Po studiích celých 25 let působila jako archeoložka v Muzeu Prostějovska. V Prostějově se věnovala především záchranným výzkumům z období eneolitu, kultury lužických popelnicových polí a středověku. Uskutečnila řadu terénních výzkumů a realizovala nespočet výstav, např. stálou expozici *Pravěk Prostějovska* (1978), výstavy *Archeolog Antonín Gottwald* (1986), *Kultura lužických popelnicových polí na Prostějovsku* (1990), *Eneolitická mohylová pohřebiště na Prostějovsku* (1992), *Zaniklé středověké osady na Prostějovsku* (1995) a *Z minulosti hradu Plumlova* (1998).

V roce 1999 se Alena Prudká navrátila do rodného Zlína a nastoupila do Muzea jihovýchodní Moravy. Po odborné stránce se ve Zlíně orientovala na etnografickou problematiku. Díky všeobecnému přehledu v oboru, důkladné znalosti svěšeného sbírkového fondu, systematické práci v terénu, svědomitosti, pečlivosti a důkladnosti se záhy stala vedoucí historicko-etnografického oddělení. V jejích výzkumně dokumentačních aktivitách

dominují tři témata: proměny tradičního zvykosloví a jeho soudobé formy, tradiční rukodělná výroba a revitalizace některých jejích odvětví, problematika dokumentace a ochrany památek lidového stavitelství. I ve Zlíně se však čas od času vrací k tématům regionu, v němž začala svou muzejní a odbornou dráhu, o čemž svědčí např. studie věnované sběratelské a propagátorské práci hanáckého učitele, sběratele a folkloristy Jana Zbořila (*Tlumačovská kronika Jana Zbořila*, 2004; *O sběratelské práci Jana Zbořila*, 2005), studie o chovatelském podnikání na Holešovsku na přelomu 18. a 19. století (*Zápisky Josefa Prusinovského z Holešova*, 2007; *Hospodářské zápisky Josefa Prusinovského z Holešova 1776–1803*, 2007) a dlouhá řada dalších.

V oblasti muzejní prezentace svědčí o kvalitách její práce ohlas téměř padesátky realizovaných výstav i spoluautorství stálé etnografické expozice *Dřevo, proutí, sláma v tradiční rukodělné výrobě na Podřevnicku* oceněné v roce 2004 Českou národopisnou společností. Opakovanými terénními výzkumy v okolí Zlína získala pozoruhodný etnografický materiál vztahující se zejména k tematice mikulášských obchůzek v obcích Žlutavě a Karolíně, který vytěžila v podobě několika studií a výstav (*Mikulášské obchůzky ve Žlutavě a Karolíně*, 2008; *Na svatého Mikuláše*, 2009; *Výroční obchůzky – proměny tradice*, 2013).

Nepřehlédnutelný je její podíl na úspěšné reedici etnografických spisů Františka Bartoše (*Nové národní písně moravské s nápěvy do textu vřaděnými, Lid a národ I a II, Naše děti, Moravský lid*,

Moravská svatba, Líšeň, Deset rozprav lidopisných) a Eduarda Pecka (*Valašské národní písně a říkadla a Lid na Vyzovsku*), stejně jako práce výkonné redaktorky sborníku *Acta musealia* Muzea jihovýchodní Moravy. Důležitou roli sehrála její práce v realizačním týmu projektu *Rok Františka Bartoše*, jehož součástí byla vědecká konference *František Bartoš jazykovědec, pedagog, etnograf*, oceněná Národopisnou společností v roce 2006. Vedle toho se zaměřila na oblast lidového stavitelství a podílela se na publikacích *Lidové stavby známé neznámé. Zlínský kraj – Zlínsko* (2009), *Vsetínsko* (2010) a *Kroměřížsko* (2011). Účastnila se též na přípravě Koncepce účinnější péče o tradiční rukodělnou výrobu ve Zlínském kraji (2017–2018).

Alena Prudká je členkou řady odborných organizací, mj. České archeologické společnosti a etnografické komise Asociace muzeí a galerií. Je též dlouholetou členkou Poradního sboru pro nakládání se sbírkami a členkou Rady starších Vlastivědného muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. V letech 2012 až 2016 působila v Komisi pro lidové stavitelství při Krajském úřadu Zlínského kraje. V neposlední řadě je členkou České národopisné společnosti, v rámci které byla od roku 2005 členkou výboru, od roku 2012 členkou revizní komise.

Výběrová bibliografie prací Aleny Prudké vyšla díky Karlu Pavlišťíkovi v *Národopisném věstníku* roku 2009, s odstupem deseti let ji aktualizoval k autorčiným sedmdesátinám Ondřej Machálek v *Národopisném věstníku* v roce 2019. Ke všem jmenovaným

zásluhám a odborným kvalitám je nutno přičíst také lidské vlastnosti Aleny Prudké. Spolupracovníci a přátelé vyzdvihují její laskavou povahu, ochotu pomáhat, obětavost a smysl pro humor. Také za ně patří Aleně Prudké při této vzácné příležitosti poděkování všech kolegyně a kolegů ze zlínského muzea, ale i z celé etnografické obce.

Blanka Petráková

Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně